

Sygn. akt II UK 720/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku M.G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 lipca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. przyznaje radcy prawnej M.K. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w W.) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł powiększoną o podatek od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 lipca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 lipca 2014 r. i oddalił odwołanie M.G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 18 czerwca 2013 r. odmawiającej renty z tytułu niezdolności do pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie zarzuciła: I. naruszenie przepisów postępowania, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 227 i art. 232 zdanie drugie, art. 278 w związku z art. 217 § 2, art. 382 i art. 391

§ 1 k.p.c. przez niepoddanie ocenie biegłych sądowych z zakresu chorób wewnętrznych i diabetologii oraz medycyny pracy orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 24 lipca 2003 r., zaliczającego ją na stałe do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od dnia 23 października 2002 r.; 2) art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i pominięcie okoliczności faktycznej, że ubezpieczona jest osobą niepełnosprawną ze stwierdzonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności o charakterze trwałym, co potwierdza znajdujące się w aktach sprawy orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 24 lipca 2003 r.; II. naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 12 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) wskutek uznania, że jest ona w pełni zdolna do pracy zarobkowej zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, a w konsekwencji nie przysługuje jej renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością z uwagi na: 1) rażące naruszenie art. 12 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej wskutek ich zastosowania do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, a mianowicie z pominięciem przy ocenie niezdolności do pracy orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 24 lipca 2003 r., co doprowadziło do wadliwej subsumcji stanu faktycznego do norm prawnych, a w konsekwencji - błędnego uznania, że skarżącej nie przysługuje renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy; 2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 227 i art. 232 zdanie drugie, art. 278 w związku z art. 217 § 2, art. 382 i art. 391 § 1, jak również art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., polegające na niewłaściwym zastosowaniu przepisów prawa materialnego, a to art. 12 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania, że wnioskodawczyni nie przysługuje renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Skarżąca odwołała się do ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, zgodnie z którym orzeczenie o umiarkowanym stopniu

niepełnosprawności nie może być pomijane przy ocenie niezdolności do pracy warunkującej prawo do renty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest

wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżąca nie zdołała wykazać występowania tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność. Uchodzi uwagi skarżącej, że w przesłance tej chodzi o naruszenie prawa i oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. Tymczasem w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania trudno doszukać się wyводу juredycznego służącego wykazaniu, że wskazywane przez skarżącą uchybienie Sądu drugiej instancji miałyby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku, a rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych i formułowanie za skarżącą prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, iż niepełnosprawność nie jest odpowiednikiem niezdolności do pracy, gdyż każde z tych pojęć posiada odmienną definicję legalną, a orzekanie o stopniu niepełnosprawności i stopniu niezdolności do pracy należy do innych organów i ma stanowić konieczną przesłankę prawną do korzystania z różnego rodzaju świadczeń i uprawnień. Definicja prawna pojęcia niepełnosprawności została ujęta szerzej niż definicja prawna pojęcia niezdolności do pracy. W konsekwencji możliwe jest niestwierdzenie niezdolności do pracy przy stwierdzeniu umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Wpływ orzeczenia o stopniu

niepełnosprawności na ocenę niezdolności do pracy nie wynika zatem ani z art. 57 ust. 1, ani z art. 12, ani także z art. 13 ustawy emerytalnej, ale może wynikać z art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który stanowi o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności osoby z naruszoną sprawnością organizmu, po pierwsze - niezdolnej do pracy, albo po drugie - zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub po trzecie - wymagającej czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (por. wyrok z dnia 17 lutego 2009 r., I UK 233/08, LEX nr 736713 oraz powołane w nim orzecznictwo). Ani w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ani nawet w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa materialnego skarżąca nie nawiązuje do ostatniego z powołanych przepisów i nie przedstawia argumentacji uzasadniającej ocenę, że ewentualne pominięcie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia o niepełnosprawności doprowadziło do oczywiście wadliwego rozstrzygnięcia sprawy. Również odwołanie się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania nie może być celem samym w sobie, ale zasadniczo musi służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia zawartego w wyroku (por. wyroki z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811 oraz z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as